

Кой иска да удължи разрешителното на глифозата? (Част 2)

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /РЗ/

Дата: 18.03.2016 Брой: 3/2016

Последните резултати от изследването на вредността на глифозата върху живите организми и околната среда поставиха под сериозно съмнение процеса на взимане на решения на европейските институции, които сякаш следват корпоративни интереси и рискуват здравето на собствените си граждани. Скандално е, че се спекулира с научни тези, често абсолютно противоположни, за да се създава натиск в общественото пространство. Как се взимат решения в ЕК и как работят органите за оценка на риска?

Докато двама секарат, трети печели.

Учените, чиито проучвания алармираха Световната здравна организация, са официално обявени, и докладите им са общодостъпни. В същото време Европейският орган за безопасност на храните запази

своите автори втайна, под предлог, че трябва да се осигури личната им защита.

Стандартната процедура по въвеждане на нов продукт на пазара или удължаването на вече утвърден такъв протича по следния начин: Разходите за токсикологични изследвания се плащат изцяло от фирмата-производител, но информацията, документацията и самите научни проучвания се извършват от компетентни органи, които оценяват продукта на базата на международни стандарти за качество и практическо значение. *Във връзка с контрола на пестицидите в храните, включително и хербицида „глифозат“, в изпълнението на Регламент № 396/2005 г., в момента в рамките на Европейския съюз, в това число и в България се изпълнява тригодишна програма, приета с Регламент (ЕС) № 400/2014, относно координирана многогодишна контролна програма на Съюза. С нея се гарантира спазването на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди в храни от животински и растителен произход иза оценка на потребителската експозиция на тези остатъчни вещества.*

Но европейските хранителни органи залагат на друганеписана практика. В репортаж от 2013 г. по немската телевизия ZDF съвсем недвусмислено е показана пряката връзка между производител и оценител. В ролята на производителя е американската фирма Монсанто, която предоставя вече готови доклади с предварителни резултати на Федералния институт за оценка на риска в Берлин. Предаването подчертава пълната зависимост на такъв тип европейски организации от индустриалните играчи, които лансират собствени теории за качеството и безопасността на продуктите си, отговарящи само на корпоративните интереси. Тоест ролята на компетентните органи е сведена само до предоставяне на подписи и печати под важни документи, “гарантиращи” качеството и контрола на употребата на определения продукт.

В България през 2014 г. са били пуснати на пазара **515 хиляди литра препарати с активно вещество „глифозат“**, както обяви официално на Парламентарен контрол на 16 февруари земеделският министър Десислава Танева в отговор на депутатски въпрос относно контрола на употребата на хербицида глифозат в българското земеделие и разпространението му в различни храни. През 2016 г. ще се изследва спорното вещество, като всички получени резултати ще бъдат предоставени от БАБХ към Европейския орган по безопасност на храните (EFSA), който ще даде крайна оценка на получените резултати и ще реши дали да се предприемат съответни ограничения. Интересен е и факта, че в началото на годината **БАБХ и Федералният институт за оценка на риска (BfR) подписаха споразумение за сътрудничество**, в рамките на Международното изложение за земеделие, храни и градинарство „Зелена седмица“ в град Берлин, Германия. Хармонизирането на начините за контрол и оценка на риска между двете агенции е водеща стратегия на немския институт, който за целта ще предостави безвъзмездно лабораторно оборудване на българската страна. Предоставеното оборудване включва технически средства за микробиологични изпитвания на храни, диагностика на заболявания по животните и др. Ще бъде дарено и спомагателно оборудване, необходимо при химични анализи и серологични изследвания.

Европейско вземане на решения

Редица мерки, които често се отнасят само до законодателството относно безопасността на храните и контрола на пестицидите в храните включват “правото на контрол” на Европейския парламент,

съгласно процедурата по регулиране. Ако мнозинството от неговите членове приемат резолюция, с която се повдига възражение срещу проектомярката, тя няма да бъде приета от Комисията, която впоследствие може да внесе изменен проект или да предостави друго законодателно предложение. Въпросът е, че предложенията се изготвят в специализирани комитети, чиито права са делегирани от самата Комисия. В комитетите заседават редовно експерти от министерствата на държавите-членки, които до безкрай могат да манипулират внесените от тях предложения. Кой иска да удължи разрешителното на глифозат и как това ще стане повече от ясно, скандално е обаче, че се спекулира с научни тези, често абсолютно противоположни, за да се създава натиск в общественото пространство и да се делегира взимането на решения от конкретни корпоративни интереси в агро бизнеса.